

диякон Дмитро СЕНЕЙКО

«У здоровому тілі – здоровий дух», – афористично взивають кризь наше «скомфортизоване» життя наші славні предки. Щодо здорового духу, то Христос через Своє Євангеліє, яке проповідується Його Церквою, відкриває таємницю його значення: позбавлення гріховного отруєння власного нутра, здобуття божественних чеснот і освячення («преподобнення» до Бога)... А здоров'я тіла найбільше стає можливим завдяки спорту – одному з яскравих вимірів нашого життя, який притаманний навіть тим, хто не вважає себе спортсменом і не займається певним видом спорту. Адже у спорті, як і в житті – два виміри: або ти – спортсмен-учасник змагань, або ти – глядач і вболівальник. На жаль, у ньому теж є свої гріховні крайнощі, навіть окремі гріховні його види, адже і на спортмайданчику, і за трибунами – люди. Однак протягом останніх десятиліть у цю доволі яскраву сферу людської життєдіяльності проникло ще декілька підступних гріховних явищ та лукавих персоналій, змінюючи в корені місію кожної людини у цій спортивній ділянці життєдіяльності: від духовного і фізичного вдосконалення - до приниження, шахрайства і маніпуляції. Услід за незаляканими різноплановою цензурою та спраглими правди світовими ЗМІ, поведемо мову про комерціалізацію спорту.

Перефразовуючи нещодавно популярну рекламу, скажемо: якщо ви досі не усвідомили того, що навіть у спорті, якого є учасниками (як спортсмен, як вболівальник-глядач тощо), присутнє хабарництво та підкупи у «галактичних» розмірах, тоді ми йдемо до вас! Світові корпорації та мільйонери скупили і приватизували якщо не всі, то більшість видів спорту, спортивних змагань і самих спортсменів, вирішуючи їхню долю та сценарій у бік власної матеріальної вигоди. У такій «нездоровій» ситуації нам, президентам спортивних федерацій, спортсменам, глядачам та вболівальникам, доводиться спостерігати своєрідний театр, де ми також стаємо ляльками та маріонетками. Як тяжко тривало в історії скасування кріпацтва і рабовласництва, та обоє знову повертаються у наші ряди. Звичайно, новітні раби доволі непогано забезпечені: власників спортивних закладів, змагань, асоціацій та самих спортсменів добре винагороджують, рекламно популяризують у ЗМІ, перетворюючи на «зірок». Однак вони женуть від себе думку про те, що стали заручниками підступної фінансово-стратегічної системи обману, шахрайства і здирства, що внутрішньо поневолені та обмежені у діях, у творчості змагань, у яких вони головують чи беруть участь. На другий план вже давно відступили важкі тренування, прикладені фізичні зусилля, унікальність та непередбачуваність змагань, заміниками яких стали допінгові препарати, жага збагачення, «гламурне життя». Спортсмен «мусить» акторськи програти іншому, бо його самого чи шефа, під яким він «спортує», купили за «брудні» гроші чи цінні папери. Відомі «спортовці» перетворились на «зірок», яких купують світові виробники задля ефективності реклами їхньої споживацької продукції. Рекламу скоро показуватимуть замість найцікавішого у спортивних шоу: забитих чи пропущених м'ячів, виграних змагань, здобутих трофеїв. Спортивні ставки, рекламні заяви і викрикування ЗМІ, вболівальниками перед екранами і глядачами у залі на кшталт: «що за футбол без

випивки?!», «добий його», популярність антилюдського бійцівського реслінгу – все це лакмусові папірці у розчині моральної суспільно-етичної кризи в світі спорту.

Кожен: і спортсмен, і творці спортивних змагань, і спортивні медіа, і глядачі стають заручниками хитромудрої фінансово-економічної системи, імена якої – гроші, світова можновладність. Тому варто замислитися, наскільки актуальними ще залишаються де-не-де збережені хрести-пам'ятки скасування панщини в 1848-му, 61-му..! - Адже ми – кріпаки не лише власних гріховних пристрастей, але й світових фінансових владик та їх продуманої системи гіпнотично-емоційного та матеріального керування нашими бажаннями.

У такій ситуації важко говорити про суспільне та індивідуальне сумління кожного у міжлюдських відносинах. Адже в обох випадках воно заглушене надмірною і ненаситною, а тому й гріховною гонитвою за матеріальним збагаченням. Внутрішнє одурманення гріхом гордості, марнославства, грошолобства і матеріальної ненаситності – основні імена духовних недуг, страшніших за усілякі онко- й інші прикладки, якими передусім уражені ті, які створюють для нас спортивно-театральне видовище, яке приковує нас до екранів якнайрізноманітнішої техніки. Особливо нам, вболівальникам, сьогодні, практично, неможливо розрізнити: чи перед нами – правдиве спортивне змагання, чи наперед визначена підкупамі партія, у яку серед куплених спортсменів-пішаків у вільні ряди долучаємося і ми, ні в чому невинні глядачі. Або відчуваємо себе повноцінними та емоційно і вольово-вдоволеними, або нас ганебно принижено й ошукано. Фінансові маніпуляції і махінації, підступні й хитромудрі плани їх реалізації спричинили комерціалізацію більшості (якщо справді не всіх!) видів спорту, залишивши у ньому хіба що видовище і його спортивних учасників. Так урізноманітнюється у щоразу нових лабіринтних формах і проявах гріх, що прогресує в нерозкаяній, незціленій зсередини, духовно і фізично «непрофілактизованій» людській душі кожного. Лукавого змісту задум і вчинок, які творимо чи не щохвилини, неминуче і рефлексивно відбивається на життєдіяльності навколишнього світу...

Хочеться запитати самого себе і вас, дорогі читачі: що робити? Чи зможе одна людина зруйнувати цю фінансово-ненаситну Вавилонську вежу можновладців, очистивши спорт від наслідків гріхопадіння кожного, сумарні накопичення яких і спричинили спортивну кризу на усіх рівнях?

Спробуємо дати революційну, НЕ стереотипну і НЕ безнадійну відповідь: ЗМОЖЕ! Адже з людиною – духовна божественна потуга, з якою вона – могутня, спроможна на ліквідацію наслідків діяльності колишньої себе, гріховної та озлобленої.

Причини цих отруйних для всього людства негативних явищ у спорті ми віднайшли. Замість крапки у їх визначенні додамо лише гарні слова святого апостола Павла: «Бо не роблю я доброго, що хочу, але зле, чого не хочу, це чиню. Коли ж я роблю те, чого не хочу, то вже не я це виконую, але гріх, що живе в мені» (Рим. 7, 16-17). Потрібна божественна благодать та сила волі, щоб вийти з цієї рутинної схеми гріховних відносин, планів й економіко-фінансових комбінацій, винахідниками, ініціаторами чи учасниками якої ми стали, зокрема, у спорті. Вірити в кращий світ і творити його таким через своє

добре і чисте нутро і відповідну благу діяльність, як благодатну Божу дію в нас і через нас – у світі. Коли перший, другий, третій, етний з нас у межах свого життєвого простору Христовою святістю власного життя «захопить небеса», поселивши Бога у собі і дозволяючи Йому через себе перебувати у світі і виправляти згубні гріховні наслідки нашої життєдіяльності, зміни стануть відчутними. Тоді античний ідеал спорту – досягнення фізичної гармонії тіла як вираження попереднього просвіщення Богом душі – поверне собі панівне значення. Очистяться і зникнуть приховані фінансово-олігархічні мотиви проведення спортивних акцій і змагань, виступів спортсменів. І глядач перед екраном пристрою, і вболівальник на трибунах, і спортсмен на арені творитимуть спільну атмосферу творчого співпереживання, досконалих прагнень чесної перемоги-поразки, НЕпередбаченості і «НЕ наперед визначеності» результатів та здобутків. Після внутрішнього зцілення від гріховного заціпеніння власного сумління можливе пробудження голосу суспільної совісті, ідеалів братерства, фінансового балансу і пропорційності між людством, атрибутами яких будуть рівність, безкорисливість, милосердя, чесний спосіб життя один з одним, взаємоповага та найосновніше – справедливість.

Не кидаючи слова на вітер, можна сміливо зробити висновок, що поки що наші вболівальницькі «Оле! Оле-оле-оле!» – у більшості випадків пусті спалахи голосу, які лиш означають одне: нас самих, наші час і фінанси використали, принижуючи і маніпулюючи свідомістю і життєвими ресурсами. Наповнімо їх правдивим змістом – тим, який вкладаємо у ці слова, яким супроводжуємо той чи інший спортивний поєдинок. Спочатку краще маніфестувати і реалізувати таке: «Спаси себе, і навколо тебе спасуться тисячі», а тоді вже повноцінно викрикувати віковічне спортивне «Оле!..».

диякон Дмитро СЕНЕЙКО Спорт сьогодні: правдиві змагання чи багаторівневий обман?
//СЛОВО № 2 (50) 2012, с.2-4